316 ~~222~~
251

(39)

Oro epi Baionẽ galli habita
ad imperij ordines, francorum Enrrici Regis noie in comitijs apud pasao. hũas
an. 1552
mẽse iunio
die 3ª

Neminem vrum Potentiss. illmi et Ampliss. principes, aliiq sacro sti Rom. imp. ordines ignorare Arbitror. Tantam, multo antequam francorum nomen innotuisset, inter gallos et germanos morum et vitae similitudinem, atque ex eo amicitiam intercessisse, ut Romani maiores vros germanos, idest fres gallorum appellaverint, Postquam vero franci sedes suas in gallia fixerunt comune utrique genti imperium, et eosdem principes habuit, Translato demum (ut est oium rerum vicissitudo) in germanos imperij noie, saxonia imperatores, et quicunque eis ex antiqua illa stirpe germanorum successerunt (qui et genus suum a francorum regibus ducebant, et acceptam illis imperij dignitatẽ referebant) in hoc vno prestantissimi illi heroes inprimis elaborauerunt, ut quem admodum sanguinis necessitudine, ita perpetue pacis et amicitie vinculo germania gallie coniungeretur, que res a naturali et ingenito utrique genti amore multo profecta, ita utilitate et rerum successu coaluit, ut philippus augustus francorum rex foedus illud antiquum, quod pre nimia vetustate exoleuerat, litis aureis prescribi, et in sanctiori erario maxima cum ceremonia reponi iusserit, atque id certe merito cum tanta felicitate conspirantibus et consentientibus harum duarum

UGR Biblioteca Universitaria

nationum studijs cuiusq. res floruerint, ut hungaria, Polonia, bohemia, dania, ipsa demum italia, atq. oẽs circumiacentes prouinciæ ab imperio leges accipere cogerentur, francorum reges, qui uere pietatis studio incenssi, ubicunq. sarracenorum aut turcarum arma increpuerant, eo statim cum maximis exercitibus contendebant, tam bene et fortiter eodem tpē Remp. gesserunt, ut hierosolimitanum, et Antiochenū imperium in asiá, in Europa Constantinopolitanum, et in africa Tunense, et quæque carthaginensium ditionis fuerant fidei nrę hostibus erepta sibi et familijs suis vindicarent, sequuti sunt eos nostri et inutiles imperatores, quos ut auaritia et sordes á gallis paulatim disiunxerunt, ita eorum socordia adeó multa Reip. chrianæ uulnera inflicta sunt, ut ab eorum cōmemoratione animus abhorreat. Dedit post degeneres illos, et nihil minus q. germanos imperatores lucemburgen. familia insigni virtute principes, sub quorum imperio, uelut ex diuturno morbo recreari germania, et caput efferre cepit, eorum autem quám propensa ad conseruandam cum gallis amicitiam uoluntas fuerit, caroli quarti pater satis ostendit, qui pro illorum rege fortiter pugnans occubuit, austriaci atq. in ijs albertus primus maxime nec minimis á Pontificibus Romanis, nec precibus aut premijs compelli potuerunt ut galliá bello lacessierent, Quæ oīa ideo á me cōmemorata sunt, ut Pontifici ss. et illmi Principis

Caroli

Caroli Quinti cesaris ministros, qui non di-
ssensiones solum et odia inter has duas pre-
stantissimas nationes quesiuerunt, sed artibus
et suis et calliditate perfecerunt, ut indicta
causa Rex Fran^cus opt. et excellentiss. princeps
hostis iudicaretur, ut eos inquam cum id egerint
cum utrique genti male, et reip. christiane inuti-
liter consuluisse, tum medius fidius ex aliorum
incomodis comoda illos sua comparare uoluisse
intelligatis, nam integra et incorrupta mane-
te inter has duas nationes amicitia, quam difficile
illis fuerit labefactata libertate vestra, regnum
illud suum, aut tyrannidem potius in germa-
nia stabilire, uel ex hoc vno animaduerti clarissi-
me potest, quod nunc quamquam frendentes ac inuiti ar-
morum tamen gallorum metu aliquamdiu se de introdu-
cto ab hispanis iugo remissuros polliceantur, igitur
pace a turca non precibus tamen, sed tributo est
emendicata, factiones primum in germania
nunc religionis, nunc obedientie pretextu ex-
citauerunt, bellum deinde germanorum viribus
et copijs contra germanos gesserunt, captiuis
duobus principibus saxone et Hesso, quo iure
ipsi viderint, omnes quorum nomen modo inter
prestantes auditum esset fortunis euerterunt,
imperate sunt principibus et ciuitatibus inge-
tes pecunie, presidia hispanorum imposita, nu-
dati omni aparatu bellico armamentaria,
mutati magistratus, societates sublate, mille
exactionum modi excogitata, patefacta fiscali
in omnia omnium bona grassandi via, sigillum i-

imperij, iudicia demere, suffragiorum ius et libertas inconuenientibus, oĩa vnius Atrabatensis arbitrio, ne dicam libidini, permissa, excarnificati qui apud externos principes aliquod seruiendo egestati suæ presidium quærebant, proscripti prestantes aliquot viri et publicè denunciatum magno auri pondere eorum capita repensum iri quomodocunq; eis necem adferret aliquis, abducti ad seruitutem, e complexu parentum liberi, cedes impune factæ, direptæ domus, spoliata templa, dirutæ ciuitates, deformata, et ut tempori conuenire visum est, detorta religio, idq; vnum demum tot ambagibus actum, ut permixtis et confusis imperij legibus, coacto et varijs persuasionibus inducto sereniss. et potentiss. Rege Romanorum, compulsis metu sacri imperij Electoribus, princeps tandem Hispaniarum cesar designaretur, cui non per deos immortales, nisi plane stupido et excordi, non exoptanda fuit mors infantis miserijs? aut quem nisi natura ferum, et immanitate barbarum hæc non cõmouerent? et miramur repertos eẽ principes, atq; in ijs illustriss. et fortiss. ducem Mauricium, qui ad uitæ periculo, pro suæ libertatem vindicare voluerint? Cum ij ergo viribus se cesari impares fore et cesarianis cernerent, ad Henrici secundi francorum regis christianiss. opem et auxilium confugerant, ipse aũt obliterata omnium iniuriarum memoria, non auxilium modo eis, sed ipsum sese, facultates

suas

suas, et alia demumque quae haberet impartite et benignissime obtulit, et praestitit constantissime. Factum est inter eius Mag.tem et principes foedus, in quo hoc diserte cautum est, utreis cum hoste neque pacem, neque inducias sine expresso regis consensu paris ilis liceat, ab eo foedere discedere cum illustriss. Dux Mauritius neque vellit neque possit, et tamen cum pro sua tranquillitate et otio consulere Christianiss. et sereniss. Romanorum regis precibus obsequi cupiat, literis nuper a rege christianiss. petiit, ut quae Mag.tis suae de pace sententia hic per me legatum suum pate faceret, in quo et si nescio quomodo haud satis magnam et magnitudinis beneficij et dignitatis suae rationem haberi Rex christianissimus videt, et consentaneum fuisse iudicat, ut coram eo non hic de re ad suam mag.tem pertinentem ageretur, fecit tamen quod ab eo postulatum est non grauate, quippe qui publicam utilitatem rebus omnibus antepornat, et illustriss. Duci Mauritio foederato et amico chariss. nihil denegare velit, si igitur sancta non uerbis quae parum prodesse saepius comperimus, sed re ipsa haec quae supra attigi imperij vulnera, datamque esse operam ne posthac maiore omnium malore recrudescant, viderit si principes captiui (eius his tamen quae in foedere comprehensae sunt conditionibus)

dimittantur, si et cōmuniter antiqua galliæ cum imperio fœdera, et singulatim recētia cum principibus confirmentur, et prouideat, ut ea inuiolata perpetuo remaneant, non solum paci eam petentibus imperij ordinibus libentissime consensurus erat, sed maximas et deo opt. Max. grãs acturus, q hoc ope et consilio suo acciderint. Quod ad priuatas multaꝝ rerum, quas Cæsar per vim occupat, controuersias attinet, hoc unum Respondet cæsarem ei nulla iusta de causa bellum intulisse, equūmqꝫ esse ponderari ut a quo iniuria profecta est, ab eo conditiones proponantur, quibus et ea ipsa iniuria, et quod interim acceptum est in bello detrimenti sarciri possit, inquo tñ ipsius Maiestas et si virium suaꝝ sibi conscia, et de belli euentu nihil dubitãs sit, ita se geret quod publicæ quieti et otio priuata cōmoda post habuisse, et cūm dbꝫ qui hic adsunt imperij ordinibus, tum Illustriss. Duci Mauritio maxime gratificatum esse omnes intelligant. &c.

Hæc proposita sunt a nobis nõie Regis christianiss., Reuerendiss. et Illus. et Clariss. sacri imperij ordinibus et Principibus presentibus, et absentiũ legatis, die tertia Iunij. 1. 5. 5. 2.

Ioanes Frax Epũs Baionen.

Vir